

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

כ"ז אב תשפ"א • גליון 174 • פרשת נצבים

זמני שבת קודש

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	
20:17	19:39	18:40	תל אביב
20:21	19:42	18:38	ירושלים
20:17	19:39	18:40	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

ראש השנה

ראש השנה צופן בחיקו אינספור הזדמנויות, שכדאי להכירן ולנצל אותן. שווה להציץ עליהן, ולדעת כי יש לנו כלים עוצמתיים מאוד ליום מיוחד ונשגב כזה.

אחת ההתמודדויות הקשות שלנו בראש השנה, היא מול השטן. הוא לא נח ולא שוקט לרגע, ביממות האלה הוא עסוק וטרוד. גורר שקים, נושא עגלות, אין לו רגע דל. הוא מדבר, מקטר, מקנטר, טוען, מרמה, מבבלבל...

אנחנו מנסים להתמודד. מפעילים את השופר, מרמים אותו שראש השנה כבר חלף, עובדים עליו בעיניים. מנסים להציל מה שניתן, כדי שלא יפריע לנו לקבל שנה חדשה, נקיה, טובה ומתוקה, בלי שרעשי הרקע שלו ישפיעו...

מגלה לנו ה'קדושת לוי' זי"ע, כלי עצום להשתיק ולשתק את השטן. פשוט לא לדבר. יש מישהו יושב לדינו, ועכשיו בדיוק ההפסקה, ואפשר לסדר את המזגן, ותוך כדי ויכוח, ואולי מצבו הכספי, ואין הוא מתנהג, ולמה, וכמה...

מותר לדבר בראש השנה, מותר. אך כל כך לא כדאי. כי כשאנחנו שותקים כאן, אומרים לו לשטן למעלה 'שתוק בבקשה'. אם זה שאתה מדבר עליו שותק עכשיו, תכבד ותשתוק גם אתה! אז הוא יכול לשאת חבילות ומטענים, אבל לא יכול לדבר – כי הפציינט למטה שותק...

צריך לעשות זאת בחכמה, בלי לפגוע, בלי להפוך לאדם שלא נוח בחברתו, בלי להפך את שמחת החג. ועדיין – כדאי לזכור את מעלת השתיקה בראש השנה, כי אם אנחנו רוצים להשתיק את השטן, זה תלוי בשתיקה שלנו!

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

הכנה ליום הדין

במה אנחנו צריכים להתחזק לפני ראש השנה

אחד ואחד מבאי עולם עובר שיקוף מה עשה ומה לא עשה, תחת השבט הוא יעבור על כרחו עתיד ליתן דין וחשבון.

"קרא בגרון אל תחשון כשופר הרם קולך, והגד לעמי פשעם ולבית ישראל חטאתם" - הקב"ה אומר לנביא, הרם כשופר קולך, תודיע לעמי חטאם, תזעק את זעקת הלבבות, תזעזע את עם ישראל שידעו שהעולם אינו הפקר, שיש דין ויש דיין. אין דבר כזה משוא פנים! אין ויתורים! כל האומר הקב"ה ותרו יותרו חייו (ב"ק נ). רק תשובה תפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה! אפילו הצדיק הגדול ביותר אינו נפלט מן הדין על דברים קלים שלא דקדק בהן.

ומי שמקבל עליו בימים אלו אפילו קבלה קטנה, אבל יסודית, פעוטה אבל עקבית, הוא זוכה בזה בדין! כגון שמקבל ע"ע קבלה שקשורה ללימוד התורה, לקביעות עיתים לתורה, אין דבר חשוב יותר לחיי הנצח של האדם מלימוד התורה. מי שמקבל על עצמו קבלה משמעותית כזו, הוא הופך את חייו. וכתוב בספרים, שאדם כזה וודאי זוכה בדין!

הנביא צועק: "אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בורות בורות נשברים אשר לא יכילו המים" (יהמיה ט). עוזבים מעיין מים טהור של תורה ומצוות, והולכים לביוב! חיי רחוב זה חיי ביוב! חיי טינופת! ומאיך אומרת התורה: ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום! מי שדבוק בתורה הוא חי! אין אושר כמו חיי תורה! זר לא יבין זאת!

אדם מקדש את עצמו, מצחצח את האברים שלו, איזה השראת שכינה עליו! הוא מרגיש את העולם הבא כאן! כשאין תורה ואין יראת שמים, אין קדושה, אתה אפס! יהיה לך מיליארים אתה אפס! **העושר של הנשמה זה תורה ומצוות, המזון של הנשמה זה רוחניות!** כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם! טעמו וראו כי טוב ה'. אני תמיד אומר: אדם ברחוב, עשירים שנה חי חיי רחוב, בוא תטעם חודשים ספורים, ארבעה חודשים בישיבה, תטעם את המתיקות של התורה, תחוש את הקרבה לקב"ה, רוץ למצוות וברח מעבירות! שבת שלום ומבורך.

נחנו עומדים לפני יום הדין הגדול והנורא, ביום זה נידונים כל באי עולם, מקטן ועד גדול: מי יחיה ומי ימות, מי בקיצו ומי לא בקיצו. מי במים ומי באש מי בסקילה ומי בחניקה. מי יעשיר ומי יעני. מי ינוח ומי ינוע. כל ענייני האדם כל מה שיעבור עליו עשרים וארבע שעות ביממה, במשך שנה שלמה, יוחלט עליהם בראש השנה הזה.

יש לחטוף כל מצוה, כל קדיש, כל ברכה וכל צדקה! לברוח מכל נדנדוד חטא ושמץ עבירה, כל אחד ואחד יראה עצמו כאילו חציו זכאי חציו חייב והמעשה הזה עלול להכריע לטוב או חלילה לא!

צריך להתעורר ולחשוב לעצמו: חלילה מי יודע, אם לא נגזרה גזירה על מישהו מבני הבית חס וחלילה, ואז הסליחות והתפילות יהיו בהתעוררות ומקירות הלב, בבכי ובתחנונים, כמו שאמר הרב לסרי שליט"א, שאילו היה יודע איזה חרב מונפת על הן שלו ז"ל, באותה שנה, היה קורע את השמים בימים הנוראים שלפניה, לבטל רוע הגזירה. ה' ירחם עלינו, וישמור על כולנו וכל עם ישראל מכל צרה וצוקה. אך זו האמת שיש לחשוש שמא יש גזירה על מישהו מאיתנו לשנה הבאה, והסליחות יכולות להציל אותנו. **לכן נתעורר, לומר הסליחות בכוונה ברגש ובדמעות.** לומר במתינות את הי"ג מידות של רחמים, כך צריך להרגיש.

ועל המדינות בו יאמר כל המדינות נידונות בראש השנה, האזור כולו הוא אזור מלחמה, כמה הסכנה קרובה איננו יודעים. ה' ירחם עלינו ועל פליטתנו בארץ הקודש ובתפוצות, אבל אין שום סיבה להיות שאנן.

אדם שלו וחושב היה טוב יהיה טוב. אבל כתוב במשנה: כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון שנאמר "היוצר יחד ליבם המבין אל כל מעשיהם". ואומרת הגמרא: מאי כבני מרון? כבני אמריא. מפרש רש"י: כבשים שמונחין אותן לעשרן, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד. רועה צאן שיש לו כבשים במכלאה, כדי לעשר אותם הוא צריך להעביר אותם במעבר צר, עוברות הבהמות במעבר וכל בהמה עשירית הוא אומר עשירי קודש ונותן על הגב שלו צבע אדום. אותו הכבש יובל לשחיטה לקרבן מעשר בהמה. שימו לב. עוברים לפני הקב"ה כל באי עולם, כמו כבשים, בזה אחר זה, ובורא העולם כל יכול דן וסוקר את כולם, כל בסקירה אחת, אבל לא כל אחד שופט ביחס אישי. כל

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

ההקדשה השבועית

רוצים גם אנחנו להקדיש
אלפי טללים לאור הפרשה?
הנא להחליטם או לעיני קירובם?
ההקדשה נעשית: 05-04-2005-01-01

לימינו
ידן חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לישיק
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ססיר בת עליזה
לידך בת עליזה

לחובלת
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לליילי נשמת
שלמה בן גלן גלן
סיגלית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן ירלנה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

קבלה אחת - שתי ישועות

ונפרד ממנו באמירה סתמית של 'נעמוד בקשר'.

והלא יאומן אכן קרה: בכ"ו באלול באותה שנה, פחות ממאה שעות לפני תום 'שנת הקבלה הטובה', הם באו בברית האירוסין. נערה מבני ברק, כבת 30, שכבר היתה כמעט מיואשת - אולם בראש השנה החולף קיבלה על עצמה לימוד יומי קבוע, עם בחור בן 28 מציריך, גם הוא כמעט מיואש, וגם הוא, בדיוק בראש השנה שלפני - קיבל על עצמו חצי שעת לימוד יומי באותו ספר בדיוק!

שני קצוות תבל, שני עולמות, שתי קבלות חזקות בראש השנה - חברו להם לבית נאמן בישראל, עוד באותה שנה, ברגעיה האחרונים!

סיפור מופלא זה, אותו קיבלנו בעדות אישית נרגשת מהרב שליווה את הנערה, הוא קריאה לפעולה לכולנו: אנו עומדים ברגעים גורליים, ימי הכרעה. זו הזדמנות פז לתפוס את כל מה שמעיק עלינו, את כל הבעיות שלנו, את כל הקשיים שלנו, את כל הדברים שאנו מצפים עבורם לישועה - ופשוט להשליך אותם לפח האשפה של ההיסטוריה, ליצור ישועה בטוחה, כדאית, ברת מימוש - כבר השנה.

כל מה שצריך לעשות, הוא לא לוותר בימים האלה. להקדיש זמן ופנאי למחשבה מעמיקה, עד ראש השנה ובמהלכו, ולהחליט 'מה הקבלה שלי'. זה בכלל לא משנה מה היא אותה קבלה, משנה שהיא היא תהיה, תתקיים, תימשך, שנעמוד בה בעקביות.

זו יכולה להיות קבלה טובה בשמירת הלשון או בשמירת העיניים, בפיזור חיוכים לרוב או במילים טובות שופעות, בשעת לימוד יומית, או בהגברת איכות הלימוד היומי הנוכחי. לא משנה מה הקבלה - משנה שהיא תהיה, שיהיה לנו ביד את הפטיש ששובר את המחסומים, שנחזיק בכלי שמניחים את כובד משקלו על כף המאזניים - ומכריעים!

הימים הקרובים הם גורליים לגמרי, הם מכריעים שנה שלימה. הבה נפעל בהם בכל הכח, לא נוותר בשום אופן. קבלה אחת טובה - איתה נתחיל את השנה החדשה, ובעזרתה נזכה לישועה במשך השנה!

הרבה דרכים לבוא עולם להושיעה עוד השנה, קיי שלם עוד לפנייה...

ואז הגיע שוב חודש אלול. שנה חלפה מאז החלה לעמוד בקבלתה, ועדיין אין כל התקדמות. הנה, יום הולדת 31 הגיע, והיא עודנה נערה! - - -

ואז, בדיוק אז, ממש בראש חודש אלול, שב רבה של הנערה משווייץ. בעת ישיבתו במטוס, הוא מבחין כי הבחור שעל ידו, מוציא מתיקו ספר המוכר לו כל כך. זהו אותו ספר בו לומדת הנערה, שאך אתמול התקשרה 'להזכיר' שהנה חולפת שנה מהשיחה הקודמת, ודבר לא זו, ולמרות זאת היא מוסיפה ללמוד מדי יום חצי שעה כפי שקיבלה על עצמה...

'תסלח לי', החל הרב לשוחח עם הבחור שלצידו, 'יש לך קשר מסויים לספר הזה? אתה אוהב אותו? אתה נהנה מתוכנו?' - הבחור השיב בגמגום רפה, כאינו רוצה לחשוף את הקשר בינו לבין הספר שבידו. הרב קיבל את הסיכוי בנימוס, והם החלו לשוחח על דא ועל הא...

מסתבר, שהבחור תושב ציריך, בן 28, לומד בישיבת 'מיר' בירושלים. עתה טס הוא לתחילת זמן 'אלול', והתקשה להסתיר את המובן מאליו:

'האמת, שקיוויתי שאת השנה הזאת אני כבר לא אתחיל בישיבה, אולי בכלל... בכל זאת, בן 28, כמעט לא נותרו לי חברים בני גילי בישיבה. אבל בינתיים אני מוסיף לחכות ולצפות...' - שח הבחור ברגע של שברון לב...

חושיו של הרב התחדדו, מבטו התלהב. 'תגיד לי, סליחה שאני שואל שוב. לספר אותו אתה לומד - יש קשר לכך?'

הבחור נבוך קמעא, אולם חש שאין לו מה להפסיד, והחליט לשתף. 'האמת, אמר בשקט, 'בראש השנה לפני כמעט שנה, שמעתי על סגולה מהמשגיח רבי אליהו לאפיאן, על זה שקבלה טובה אחת בראש השנה יכולה להכריע גורלות. על אתר קיבלתי על עצמי להתחזק ביראת שמים, וזאת בעזרת לימוד יומי קבוע בספר זה. ברוך השם אני מחזיק מעמד כבר כמעט שנה, למרות שדבר לא זו, הישועה לא הגיעה, ראש השנה כבר בעוד פחות מחודש...'.

'דבר לא זו?' - חלף הררהו נועז במוחו של הרב. 'דווקא לי יש תחושה שמעגלים נסגרים!' - ניתר לבו בקרבו. בטרם ירד מהטיסה ביקש מהבחור את פרטיו,

היא היתה נערה, כבר בכלל לא צעירה... בראש חודש אלול חגגה 30 לחייה, ותחושת מחנק אפפה אותה. כל חברותיה כבר נישאו באושר, הקימו בתים בישראל, מלוות עוללים למטפלת ולמעון, מגדלות ילדים לתפארת. ורק היא, רק היא, נותרה מאחור, כביכול עליה השנים לא חולפות עוברות, כאילו עליה נגזר להיות 'בת סמינר' נצחית...

ומה לא ניסתה. כבר היתה בקברי צדיקים, וכבר התברכה מצדיקים חיים. אינספור סגולות מאחוריה, אומרים עליה שהיא מומחית בסגולות להקמת בתים בישראל. אכן כן, היא מכירה כמעט את כל הסגולות, אבל אף אחת מהן לא הועילה. והיום, ראש חודש אלול, היא חשה כי לבה מתרסק, היא לא מסוגלת לעמוד בצער הזה. יום ועוד יום ועוד יום, עתה היא חוגגת יום הולדת, מחליפה קידומת, עוברת עשור 'יום הולדת 30 ואת עדיין מחכה!' - צבטה את עצמה, מיוסרת, מודאגת...

ואז, כששפכה את לבה בשיחה עם רב אליו היא מקורבת, יעץ לה לנקוט בכלי שגילה הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל. 'קבלה טובה, אחת, חזקה. קבלה ממנה לא תסורי, קבלה בה תעמדי בדבקות בכל מחיר. קחי את הזמן עד ראש השנה, תחשבי מה את יכולה לקבל על עצמך. התנדבות לחסד, שמירת הלשון, התחזקות בצניעות, ביראת שמים, או בכל דבר אחר. קבלה אחת טובה שתכריע את גורלך, שתהפוך את בית דין של מעלה, עד שיוכרע שהשנה את מקימה בית בישראל!'

הנערה שמעה, והחליטה: היא מקבלת על עצמה חצי שעת לימוד יומי בספר מוסר קבוע, על מנת לחזק יראת שמים. היא חשה שזה מה שנדרש ממנה, להתחזק ביראת שמים, ובחירה ספר לימוד בו תעסוק בקביעות מדי יום, למשך חצי שעה. 'הריני מקבלת על עצמי בלי נדר', לחשה באלם קול, דמעה תלויה בזווית העין, תקווה גדולה מפעמת בלב...

חודש אלול עבר, גם ראש השנה. חודש תשרי חלף, וכבר הגיעו ימי החנוכה. הנערה מקפידה על ספר הלימוד היומי, בעקביות, בחזקה, בעוצמה. לפעמים שבה הביתה ממוטטת, אולם לא עלתה על יצועה בלי מחצית שעת הלימוד היומי. לפעמים עברו עליה ימים טרודים מאוד בעבודה, אך את קבלתה לא זנחה...

החורף כבר החל מפנה את מקומו לאביב, והישועה עדיין לא נראתה באופק. היא נדרשה למבועי חיזוק עוצמתיים, כדי להמשיך לעמוד בגבורה בקבלה שלה. כל העת עמדה בקשר טלפוני עם הרב שיעץ לה את העצה, והוא חיזק אותה כי השנה עדיין בעיצומה,

"היא חשה שזה מה שנדרש ממנה, להתחזק ביראת שמים, ובחירה ספר לימוד בו תעסוק בקביעות מדי יום..."

לטיפורים מרתקים נוספים של הרב אשר קובלסקי כנסו לאתר 'ישיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריכם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

חייגו עכשיו:

03-570-12-12

*ההפצה הינה בטחור סמלי

הלכות ומנהגי ראש השנה

א. מנהג עם ישראל לאכול בשני הלילות מיני מאכלים שיש בהם רמז לסימן טוב שיהיה טוב כל השנה, ולכן נהגו לאכול דלעת, כרת, סילקא (תרד), תמרים, רוביא (בלשון ערבית זה לוביא), רימונים, ראש כבש ותפוח בדבש או בסוכה.

ב. סדר קדימת המאכלים הם כך: 1. תמר. 2. רימון. 3. תפוח בדבש או בסוכה. 4. רוביא. 5. קרא. 6. כרתי. 7. סילקא. 8. ראש של כבש.

ג. רצוי לבשל את הכרתי והסילקא (תרד) ואם לא בשלו עדיף לא לאכלם כיוון שנהגו שלא לאכול דברים חריפים בראש השנה, ולכן יקחו ויאמר את "יהי רצון" בלבד.

ד. יקח ראש של כבש או איל, ואם לא מצא כבש או איל יקח ראש של בהמה אחרת או ראש של עוף וטוב לקחת עם הראש בשר כבש ולומר "זכר לאילו של אברהם אבינו עליו השלום". (ויש נוהגים לקחת ראש של דג)

ה. אחר שעושים קידוש יטלו ידיים ויברכו ברכת המוציא ויאכלו כזית לחם (27 גרם), ואחר כך יקח תמר שאותו צריך להקדים כיוון שהוא מפירות שארץ ישראל נשתבחה בהם ויברך על התמר "בורא פרי העץ", ואם הוא פרי חדש אצלו שעדין לא אכל אותו יברך עליו גם ברכת "שהחיינו" (דוקא בתמר טרי) ויאכל את התמר, ואחר כך יקח תמר אחר ויאמר את ה"יהי רצון" שאומרים על התמר, ובברכת בורא פרי העץ שמברך על התמר יכוון לפטור את פירות העץ שעל השולחן, וכן גם בברכת "שהחיינו" יכוון לפטור את כל הפירות החדשים שנמצאים לפניו על השולחן, אולם על הירקות שאוכל ושואמר עליהם את "יהי רצון" לא יברך עליהם בורא פרי האדמה כיוון שנמצא בתוך הסעודה.

ו. צריך להיזהר שכל המאכלים יהיו בכשרות טובה ומהודרת, ולכן יזהר להפריש מהפירות והירקות תרומות ומעשרות לפני החג, וכן יזהר שלא יהיו תולעים וחרקים בירקות, וכן שהבשר יהיה "חלק" ואם אינו מוצא בשר "חלק" עדיף שיאכל עוף.

ז. יש נוהגים שהגדול של הבית מברך ואומר את "יהי רצון" בקול רם ובני הבית שומעים ועונים אמן ויוצאים ידי חובה ומנהג טוב הוא, אולם רשאים כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו את הברכות ולומר את ה"יהי רצון" ואינו חייב לצאת ידי חובה בברכתו של בעל הבית. ולכתחילה עדיף לברך קודם על הפרי ויטעם ממנו, ואחר כך יאמר את "יהי רצון" ושוב יטעם ממנו.

ח. יש נוהגים שלא לאכול בראש השנה דבר חמוץ או חריף או מר וכן אפילו תבשיל מבושל שהוא חמוץ יש נוהגים שלא לאכול, אלא אוכלים רק דברים מתוקים לסימן טוב שתהיה כל השנה טובה ומתוקה, ונוהגים לאכול בשר שמן, ומכל מקום לא יאכל הרבה עד שימלא כריסו.

ט. נוהגים לטבל את הפת בברכת המוציא בדבש או בסוכה, מ"מ טוב גם לטבל במלח ע"פ הקבלה.

י. יזהר שלא לכעוס בראש השנה מלבד האיסור החמור שלא לכעוס כל השנה כולה, בראש השנה שזה סימן לכל השנה כולה צריך להיזהר יותר, ויזהר שלא יכעס אפילו בליבו.

יא. מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, שאין נאה לישון ביום שבו ספרי חיים ומתים פתוחים, ועוד שהירושלמי אומר שהישן בראש השנה מזולו ישן (ואין חיוב לקום לפני עלות השחר אם הלך לישון בלילה והשינה נצרכת לו כדי שיוכל לכוון בתפילה אלא ישן כהרגלו ויקום לתפילה). וכל אחד ילמד כפי יכולתו ואם אינו יודע ללמוד יקרא תהילים (ועדיף שיקרא מעט בכוונה מאשר הרבה בלא כוונה) ואם כואב לו קצת הראש או שמרגיש חלש יוכל לנוח אחר חצות היום כדי שיוכל להתחזק לעבודת ה', ופשוט שבלילה מותר לישון.

יב. ביום הראשון של ראש השנה מנהג ישראל לעשות "תשליך" אחר תפילת מנחה, ונשים פטורות מאמירת התשליך.

יג. נאמר בתורה "יום תרועה יהיה לכם" ולכן מצות עשה מן התורה לשמוע קול שופר, וזהו עיקר מצות היום, ואותם אנשים שמקפידים לעשות את הסימנים בליל ראש השנה ולא שומעים קול שופר תופסים את הטפל ומניחים את העיקר ולכן חייב כל אדם ללכת לבית הכנסת בבוקר כדי לשמוע תקיעת שופר, וצריך לכוון לצאת ידי חובה בשעה שהתקוע מברך "ברוך אתה ה'... לשמוע קול שופר" ויכוון לצאת ידי חובה בברכות וגם לצאת ידי חובה מצות שמיעת קול שופר. וגם הנשים, אף שפטורות ממצות עשה שהזמן גרמא, נהגו לשמוע תקיעת שופר.

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

מי שקלקל במו ידיו - תיקון הנוק הסיביתי

כדי להתמודד כראוי, חשוב לעשות סדר בדברים; לראות עם מה צריכים להתמודד ובאיזו דרך נכון להתמודד עם הדבר, במה להתחיל ואת מה להשאיר למועד מאוחר יותר. כמו כן, חשוב להבדיל בין הפגיעה בכלל הציבור לפגיעה במשפחה הקרובה.

כאשר על הפרק נמצא הצורך לתקן פגיעה ברגשותיהם של מכרים ואנשים בכלל, ייתכן שיש לראות זאת כתיקון על חטא חילול השם, ומן הראוי לעשות שאלת חכם כדי לדעת איך לנהוג ומה לעשות לתיקון ולכפרה. כאשר מדובר במקרה שבו נגרם נזק כספי לאחרים, ודאי נחוץ לעשות שאלת חכם ולבקש כפרה, הן כדי לתקן את המעשה, הן כדי לקיים את הכתוב "והייתם נקיים מה' ומישראל".

ואולם כאשר הפגיעה נעשתה בבני משפחה קרובים (הורים, אחים, אחיות, בן זוג, ילדים וכו'), המצב מורכב יותר. במקרים כאלו לא מדובר רק בכפרה על צער ועל נזק שהאדם גרם לזולת, אלא בצורך חיוני ליישר את ההדורים, שהרי עליו להמשיך לדור עמהם בכפיפה אחת. במקרים אלו על האדם להגיע להסדר כלשהו עם האנשים הקרובים שלהם גרם נזק, כדי שהם לא יציקו לו ולא יזרו מלח על פצעיו, ויותר מזה- כדי שהם יתמכו בו והיו לצדו בהתמודדות הלא פשוטה שלפניו.

הביזיונות והקשיים העוברים במקרים כאלה על בני המשפחה הקרובים, עלולים להיות עצומים ודרמטיים, בגלל התנהגותם של 'אינשי דלא מעלי', שאינם רגישים לזולת, ששואלים שאלות מביכות ומחטטים בלי רחמים (לפעמים אפילו אצל הילדים הקטנים!), וגם בגלל אלו שמציעים הצעות אוויליות ומעלים רעיונות של הבל, ורק מוסיפים למבוכה ולאי נעימות. אבל לא רק בגללם. אף אם איש אינו מסתכל לעברם ואינו אומר להם דבר מטוב ועד רע, בחשש ובתחושה שלהם שמדברים עליהם מאחורי הגב, או שיש אנשים השמחים לאידם ומביטים עליהם בבוז, שהם ירגישו את הכאב הצורם ויחוו את הביזיון הצורב.

ליוותי מקרים שבהם היו מעורבים אנשים שנפגעו בעבר מזה שנפל אנשים אלו שמחו בגלוי לאידו של הנופל, ואפילו לא ניסו להסתיר זאת. קשה לתאר עד כמה צרמה ודקרה, פגעה והשפילה התנהגותם זו את בני המשפחה הקרובים של האדם שנכשל. מה גם שבמידה כלשהי הבינו קרובי הנופל את השמחים לאידם והזדהו עמם, ולא היה לאל ידם להושיע ולעשות מאומה.

שיחה כנה עם בן זוג או עם ילד להורה שנקלע למצב ביש כזה, תגלה עד כמה הפגיעה מקיפה וחודרת לעומקי הנפש. כל יציאה למכולת שכונתית וכל כניסה לאירוע ציבורי מלווים בבושה ובייסורי נפש בלתי נתפסים, והפגיעה בדימוי העצמי קשה עד מאוד. הכעס והזעם כלפי בן המשפחה שהביא אותם למצב זה, עשויים להיות אדירים, ואין פלא שהם אינם מסוגלים לסלוח לו ולגלות אמפתיה כלפיו, גם אם הם רוצים לעשות זאת.

לא אחת שמעתי מפי אנשים שנכשלו ונפלו, שהם לא מסוגלים להראות פניהם בבית או ליישר מבט לעיני בני זוגם וילדיהם, בגלל מה שגרמו. די בעין דומעת ובמבט מלא כאב וצער של בן זוג או ילד, כדי לגרום להם לרצות שהאדמה תבלע אותם.

אמנם, אין ספק שאם המעורבים הסובלים יקבלו את הצער והביזיונות באהבה ויחשבו שזה יהיה לכפרת עוונותיהם, שכרם יהיה גדול עד מאוד. אבל החלטה כזו יכולה לבוע רק מהם, ואילו האדם שפגע וגרם את כל הסבל הזה, בוודאי אינו רשאי לתבוע זאת מן הזולת. הוא צריך לקבל עליו את מלוא האחריות, לפייס את אלו שהוא פגע בהם ולפעול ככל כוחו כדי שהם יסכימו לקבלו בחזרה ולהשלים עמו. אם אמנם הוא יעשה עבודה טובה, אולי הוא גם יצליח להביאם לעמוד לצדו ולתמוך בו בשעת צרתו.

כדי להגיע לזה, עליו להפיל תחינה ובקשה, לבקש את סליחתם ולהראות להם שהוא מתחרט באמת על מה שעשה ושהוא כואב את כאבם ומתוודע בייסורי הנפש שלהם.

רגע חושבים

הרב אליהו רוסתמי

אין מצב - זה המצוה היחידה שנשארה לי!

רבינו בחיי, "ערום הושבתני, במחשכים שמתני, ברעב נטשתני, לא אוסיף כי אם אהבה בך", זה נקרא נאמנות למלכות שמים, העני הזה אפילו שלא נשאר לו כלום, הוא אומר לקב"ה "רבונו של עולם אני מאמין בך, אני יודע שאתה לא עושה לי רע, הכל כדי להטיב לי באחריתי, אני אוהב אותך!"

בישיבת חברון היה רב גדול שנסע בשנת תרפ"ח לאמריקה לגייס כספים, הוא נפגש עם גביר גדול ודיבר אתו בהתלהבות על ארץ ישראל והתורה, אמר לו הגביר שהוא רוצה לבוא לארץ ישראל לראות מהי ישיבה. ואכן הוא הגיע עם בנו הבכור לישיבה שהיתה אז בחברון על יד קברי האבות. הוא כל כך התפעל עד שאמר, "אני חוזר למכור את העסקים ולבוא להשתקע כאן", אמר לו הרב "אבל בינתיים תשאיר את הבן שלך שילמד כאן עד שתחזור", הגביר הסכים, וזמן קצר לאחר מכן בשנת תרפ"ט, פלשו פורעים ערבים לישיבה ושחטו 25 בחורים! ואחד מהם היה בנו של הגביר!

אותו רב לא היה לו אומץ לפגוש את אביו של הנרצח, אבל יום אחד הם הלכו אצלו והוא חיבק את הרב ואמר, "כמה הכרת הטוב אני חייב לך, זכיתי שהבן שלי נהיה בן תורה, תדע לך, שמיום שהוא נולד נגזר עליו למות בשנה זו, אם לא הייתי משאיר אותו בישיבה, הוא היה מת בתאונה או בחולי כמו כל האמריקאים, בזכותך הוא זכה להיות בן ישיבה ולמות על קידוש ה' כמה אני צריך לשלם ולהודות לך שנתת לי את הזכות הזאת!"

מי יכול לומר מילים כאלו? רק מי שיש לו נאמנות מוחלטת במלכות שמים, מי כעמך ישראל, "עליך הורגנו כל היום היינו כצאן טבחה!"

הרב אליהו רוסתמי מרצה באתר ישיבת אור דוד להרצאות נוספות בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

לרבי יחזקאל סרנא זצ"ל שהקים את ישיבת חברון, חסרו עשרים אלף דולר כדי להקים את הישיבה, אף עשיר לא רצה להלוות לו, כולם אמרו שישיבה זה עסק שלא מכניס כסף אלא רק מוציא, ובשום אופן לא הסכימו להלוות לו.

הרב נסע לארה"ב ופגש שם עשיר אחד וביקש ממנו את הכסף. שאל העשיר "אין תחזיר לי", אמר לו הרב "תוך עשרים שנה אני אחזיר", אמר לו הגביר "אתה לא נורמלי, אבל בגלל שאתה אדם ישר אני אלוה לך".

הרב לקח את הכסף והקים את הישיבה, והתחיל לחסוך דולר אחרי דולר, למרות כל הקשיים, ואחרי עשרים שנה אסף את כל הסכום ונסע לארה"ב, ושאל היכן העשיר. אמרו לו העשיר איננו, היום הוא "הומלס", שמסתובב בניו יורק...

הרב חיפש אותו שש שעות ובקושי הצליח לזהותו, כולו היה מצולק ומטונף זרוק באשפתות, שאל אותו הרב "אתה זוכר אותי?" אמר לו, "בודאי, אין אשכח אותך, לפני עשרים שנה לקחת ממני עשרים אלף דולר", אמר לו הרב "נכון, פתחתי ישיבה, ובאתי להחזיר לך את הכסף!"

צחק לו "ההומלס" ואמר, "ה' לקח לי את האשה והילדים ואת כל הכסף, גם כבוד לא נשאר לי, חוץ מהעור על בשרי, כלום לא נשאר לי, וגם את המצוה אתה רוצה לקחת לי? בשום אופן לא אקח ממך את הכסף הזה!!!"

אמר לו הרב "קח את הכסף ותשקם את עצמך, ותתחיל לחיות כמו בן אדם", אמר לו, "אין מצב, בחיים לא אקח ממך, זו המצוה היחידה שנשארה לי!"

חזר הרב לארץ, ופתח עוד אגף בישיבה ואמר, "עכשיו אני מבין את דברי

רוצים שנה טובה ומבורכת?

בכל ערב ראש השנה עורך הרה"ג דניאל זר שליט"א

פדיון נפש לשנה טובה ומבורכת!

בכה הפדיון לבטל גזרות רעות ולהשפיע על האדם

ישועות גדולות!